

Mấy lời gửi bạn đọc

Hôm nay, giữa mùa xuân mới, Tạp chí **Xã hội học** ra số đầu tiên và đến với các bạn như đến với những người thân thiết nhất.

Từ lâu, các bạn vốn quan tâm tìm hiểu và suy nghĩ về những vấn đề phức tạp của con người và xã hội đang được đặt ra trước Đảng ta và nhân dân ta.

Các bạn biết rõ rằng những vấn đề ấy là đối tượng của xã hội học Mác - Lênin, nên các bạn thường theo dõi những hoạt động của xã hội học.

Xã hội học, như các bạn đã biết, là môn khoa học cực kỳ quan trọng mà cả thế giới đang quan tâm. Sự nỗ lực của đông đảo các nhà xã hội học ở các nước xã hội chủ nghĩa cũng như ở các nước tư bản trong những năm gần đây đã chứng minh điều đó. Hội nghị quốc tế về xã hội học tiến hành tại Méhicô từ 16 đến 21-8-1982 thảo luận xung quanh 500 đề tài với sự tham gia của gần 4.000 đại biểu đến từ 96 nước trên thế giới.

Thời đại chúng ta là thời đại chứng kiến bước ngoặt lớn nhất của lịch sử loài người, chứng kiến sự quá độ từ chủ nghĩa tư bản sang chủ nghĩa xã hội trên phạm vi toàn thế giới.

Đấu tranh giữa hai con đường ở thời đại chúng ta đang diễn ra trên mọi lĩnh vực kinh tế, chính trị và tư tưởng. Chủ nghĩa giáo điều chỉ sao chép những công thức chung nhất và chủ nghĩa kinh nghiệm chỉ dừng lại ở những sự kiện vụn vặt của cuộc sống, sẽ luôn luôn dẫn đến những sai lầm.

Thời đại chúng ta đòi hỏi hơn bao giờ hết sự kết hợp thế giới quan khoa học nhất của loài người là chủ nghĩa Mác-Lênin với thực tiễn cách mạng sinh động của nhân loại. Xã hội học chính là khoa học về sự kết hợp ấy. Nó là cái cầu nối liền cái trừu tượng nhất của triết học với cái cụ thể nhất của đời sống, để từ đó phát hiện ra những biện pháp tích cực nhất nhằm thúc đẩy sự phát triển đi lên của xã hội.

Ngay từ buổi đầu hoạt động, Đảng ta đã vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào việc nghiên cứu tình hình cụ thể của xã hội Việt Nam. Những công trình nghiên cứu trước đây của Hồ Chủ tịch và của các đồng chí lãnh đạo Đảng về đặc điểm của chế độ thuộc địa và chế độ phong kiến ở Việt Nam, về cơ cấu giai cấp, về dân cày, về các tầng lớp xã hội, dân tộc và tôn giáo ở Việt Nam, chính là cơ sở vững chắc cho đường lối sáng suốt của Đảng ta hơn năm mươi năm qua.

Cách mạng càng tiến lên, thì cuộc sống càng phong phú và phức tạp. Đại hội lần thứ IV của Đảng năm 1976 nhấn mạnh sự cần thiết của xã hội học trước tình hình cả nước cùng tiến lên chủ nghĩa xã hội. Từ đó đến nay, ngành xã hội học đã được phát triển về tổ chức và bước đầu triển khai hoạt động trên nhiều lĩnh vực. Tuy nhiên, xã hội học còn lâu mới đáp ứng được những yêu cầu tối thiểu của cách mạng.

Đại hội lần thứ V của Đảng khẳng định những thành tích to lớn của sự nghiệp cách mạng, đồng thời nêu lên những thiếu sót cần sửa chữa trong nhận thức và hành động. Xã hội học nhận thấy trong những thiếu sót ấy có phần trách nhiệm của bản thân mình.

Đường lối cách mạng của Đảng ta từ trước đến nay là những đường lối sáng tạo và đúng đắn. Đường lối ấy phản ánh chính xác những quy luật phổ biến của cách mạng Việt Nam. Tuy nhiên, nhiều ngành, nhiều cấp chưa cụ thể hóa được đường lối ấy trong lĩnh vực hoạt động của mình, chưa từ những quy luật phổ biến của cách mạng phát hiện ra những quy luật đặc thù từ đối tượng hoạt động cụ thể của mỗi ngành, mỗi cấp. Đây cũng là thiếu sót của xã hội học, bởi xã hội học chính là khoa học để cụ thể hóa đường lối của Đảng, để phát hiện những quy luật đặc thù trên mọi lĩnh vực của đời sống xã hội.

Xã hội học cũng là khoa học về quản lý xã hội, nhưng nó chưa làm được bao nhiêu trong việc điều tra, nghiên cứu các mặt của xã hội, chưa phân tích được nguồn gốc và bản chất những hiện tượng phức tạp đang diễn ra, chưa kiến nghị được những biện pháp khoa học nhằm phát huy những mặt tích cực và khắc phục những mặt tiêu cực trong đời sống.

Xã hội học cũng là khoa học để nắm thực tế, để điều tra, nghiên cứu và phân tích mọi hiện tượng xã hội từ thái độ của các tầng lớp trong lao động và chiến đấu, đến những diễn biến tâm lý phức tạp của họ trong cuộc sống hằng ngày. Tuy nhiên, xã hội học vẫn chưa làm được bao nhiêu trong lĩnh vực này. Những cuộc điều tra xã hội học trong những năm vừa qua mới còn là những hoạt động bước đầu, trên quy mô nhỏ.

Sự hợp tác gần đây của Ban Xã hội học với nhiều cơ quan và đoàn thể đi vào những đề tài thiết thực của cuộc sống đang là những tín hiệu đáng mừng về sự phát triển nhanh chóng và phong phú của xã hội học. Kết quả bước đầu ấy là do sự quan tâm của các ngành, các cấp đã ngày càng thấy rõ vai trò đặc biệt cấp thiết của xã hội học.

Các bạn thân mến.

Các bạn đã từng đọc những tờ thông báo, những quyển sách nhỏ và những bài viết về xã hội mà Ban Xã hội học trước đây có thể đã chuyển tới tay các bạn.

Những ấn phẩm không thường xuyên, không hệ thống ấy giờ đây không còn đáp ứng được những đòi hỏi của các bạn nữa.

Được nhà nước cho phép, Tạp chí Xã hội học từ nay sẽ thay thế cho những tờ thông báo trước đây và mong trở thành một phương tiện nhỏ bé trong tay các bạn để chúng ta cùng tham khảo và bàn bạc.

Tạp chí đặt niềm tin tưởng tuyệt đối vào đường lối cách mạng của Đảng ta và đem hết nhiệt tình đấu tranh thực hiện đường lối ấy.

Tạp chí sẽ đi vào những vấn đề nóng hổi của xã hội mà thực tiễn cách mạng đang đề ra cho xã hội học điều tra và nghiên cứu.

Tạp chí sẽ phát biểu những vấn đề ấy không phải rút ra từ sách vở, mà từ sự phân tích khoa học những diễn biến cụ thể của đời sống xã hội.

Tạp chí sẽ giới thiệu những lý luận, kinh nghiệm và thành quả phong phú của xã hội học trong nước và ngoài nước.

Để tránh lãng phí giấy mực của nhân dân và thời gian của các bạn, Tạp chí sẽ cố gắng trình bày những ý kiến của mình với một nội dung cô đọng qua hình thức ngắn gọn, giản dị và trong sáng.

*

* * *

Để bảo đảm những phương hướng trên đây, Tạp chí trông chờ sự đóng góp tích cực của các bạn.

Mong các bạn viết bài cho Tạp chí.

Mong các bạn gợi ý cho Tạp chí những việc nên làm.

Mong các bạn chỉ bảo cho Tạp chí những điều còn thiếu sót.

Xin chân thành cảm ơn các bạn.

Tạp chí XÃ HỘI HỌC

DƯỚI ÁNH SÁNG NHỮNG NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG

ĐƯỜNG LỐI CÁCH MẠNG CỦA ĐẢNG TA VÀ NHIỆM VỤ CỦA XÃ HỘI HỌC (XÃ LUẬN)

Tạp chí Xã hội học

Tạp Chí **Xã hội học** ra số đầu tiên giữa lúc toàn Đảng toàn dân đang phấn đấu thực hiện Nghị quyết của Đại hội Đảng lần thứ V và Nghị quyết vừa đây của Hội nghị trung ương lần thứ ba.

Những Nghị quyết ấy thể hiện đường lối đúng đắn của Đảng ta trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, đặc biệt là chỉ ra những nhiệm vụ to lớn trong chặng đường đầu tiên của thời kỳ quá độ.

Những Nghị quyết ấy là ánh sáng soi đường cho Tạp chí **Xã hội học**. Tạp chí **Xã hội học** chỉ có thể đạt được những thành quả nhất định khi bám sát những Nghị quyết ấy và tích cực góp phần thực hiện những Nghị quyết ấy.

Xã hội học là khoa học để nắm thực tế.

Đại hội lần thứ V của Đảng đã khẳng định và làm sáng tỏ hơn nữa đường lối cách mạng xã hội chủ nghĩa và đường lối xây dựng nền kinh tế xã hội chủ nghĩa mà Đại hội lần thứ IV đã vạch ra. Đây là sự vận dụng đúng đắn những quy luật phổ biến của cách mạng xã hội chủ nghĩa vào điều kiện cụ thể của nước ta. Nghị quyết của Đảng đang là ngọn đèn pha rọi sáng trên mọi lĩnh vực của đời sống.

Đánh giá tình hình trong thời gian qua, Đại hội đã nêu lên những thắng lợi rất vẻ vang của cách mạng Việt Nam. đồng thời thẳng thắn phê bình những khuyết điểm chủ quan của chúng ta.

Từ sự phân tích toàn diện những thành tựu và ưu điểm cũng như những khó khăn và khuyết điểm. Đảng ta đã rút ra những bài học quý báu. Bài học lớn nhất là không thể dừng lại ở đường lối chung, mà phải cụ thể hóa đường lối của Đảng thành những kế hoạch những chủ trương, chính sách, những biện pháp khoa học cho từng ngành, từng lĩnh vực. Đảng đòi hỏi phải nắm vững thực tế phong phú của đất nước, không ngừng cải tiến mọi công tác quản lý kinh tế, quản lý xã hội.

Từ Nghị quyết của Đại hội lần thứ V, ngành xã hội học càng nhận ra những thiếu sót lớn của mình trong việc phục vụ sự nghiệp cách mạng của Đảng, bởi xã hội học chính là khoa học về quản lý xã hội, là khoa học để nắm bản chất và quy luật của thực tế xã hội, là khoa học góp phần cụ thể hóa đường lối của Đảng.

Trên cơ sở nắm vững những vấn đề cơ bản của thời đại và phân tích hoàn cảnh cụ thể của đất nước, hơn năm mươi năm qua, Đảng ta đã đề ra những đường lối vô cùng sáng tạo và chính xác để đánh thắng mọi kẻ thù, giành được những thắng lợi cực kỳ to lớn cho cách mạng Việt Nam.

Với chiến thắng 30-4-1975, đất nước được hoàn toàn giải phóng bước vào giai đoạn mới của cách mạng : giai đoạn cả nước thống nhất đi lên chủ nghĩa xã hội, hàng loạt vấn đề phức tạp và khó khăn được đặt ra để giải quyết.

Lần đầu tiên trong lịch sử. Đảng ta phải giải quyết muôn vàn khó khăn của một đất nước từ sản xuất nhỏ tiến lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa không qua con đường tư bản chủ nghĩa. Không có một công thức có sẵn nào để chúng ta rập theo. Mọi hiện tượng, mọi sự việc, mọi vấn đề đều đòi hỏi những phân tích mới, những suy nghĩ mới, những tìm tòi mới, những sáng tạo mới của Đảng. Với chủ nghĩa Mác-lênin, Đảng đã đề ra những đường lối chung cực kỳ đúng đắn. Đường lối ấy phản ánh những quy luật phổ biến của thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Nhưng, như đồng chí Lê Duẩn trong Báo cáo chính trị đã nhấn mạnh : “...Việc nắm và hiểu tình hình thực tế, việc cụ thể hóa đường lối và chấp hành đường lối của Đảng có những khuyết điểm sai lầm”.

Nắm thực tế và hiểu thực tế không phải là một việc giản đơn. Đó là một vấn đề khoa học. Hàng triệu con người Việt Nam hết thế hệ này qua thế hệ khác sống giữa cái thực tế của nền sản xuất nhỏ Việt Nam, nhưng vẫn không hiểu được nguồn gốc và bản chất của thực tế đó, không tìm được cho nó một con đường đi lên. Ngày nay, theo yêu cầu Đảng hàng ngàn cán bộ đã đi xuống thực tế để tìm hiểu tình hình, nhưng không phải ai cũng nắm được thực tế, cũng đem về được những tư liệu chính xác.

Xã hội học là khoa học để nắm thực tế. Nó tìm hiểu mọi tình hình, phân tích mọi hiện tượng để nắm bản chất của thực tế và dự kiến được con đường phát triển của ngày mai trên cơ sở khoa học. Không có xã hội học, con người đi vào thực tế như đi lạc giữa rừng sâu, họ chỉ thấy cây và cây mà chẳng hiểu gì về rừng, chẳng thấy được lối ra.

Xã hội học nắm thực tế dưới ánh sáng của chủ nghĩa Mac-Lênin. Nó không dừng lại trong sách vở để trở thành chủ nghĩa giáo điều. Nó sử dụng chủ nghĩa Mác-lênin như ánh sáng soi đường đi vào cuộc sống.

Xã hội học cũng không dừng lại ở những hiện tượng của cuộc sống để trở thành chủ nghĩa kinh nghiệm. Nó phải tìm ra mọi điều bí ẩn của cuộc sống từ chìa khóa của chủ nghĩa Mác-lênin. Nó làm phong phú thêm những quy luật phổ biến của chủ nghĩa xã hội qua những diễn biến cụ thể hàng ngày. Nó phát hiện ra những quy luật đặc thù của mọi lĩnh vực coi như những biểu hiện phong phú của quy luật phổ biến và sự bổ sung cho quy luật phổ biến.

Xã hội học là sự kết hợp giữa lý luận và thực tế. Nó nối liền các trừu tượng nhất của triết học Mác-lênin với cái cụ thể nhất của đời sống xã hội. Chính trên cơ sở ấy, nó là khoa học của quản lý xã hội và góp phần cụ thể hoá đường lối của Đảng. Đường lối của Đảng là nội dung và mục tiêu công tác của nó.

Đường lối chung của Đảng và nhiệm vụ của xã hội học.

Sứ mệnh quang vinh của xã hội học Việt Nam là nắm vững thực tế, góp phần cụ thể hóa đường lối của Đảng. Nhiệm vụ cơ

bản của nó suốt trong thời kỳ quá độ là phân tích những biến đổi trong cơ cấu xã hội Việt Nam, là góp phần hoàn thiện cơ chế và hoạt động của quản lý xã hội, là nghiên cứu quy luật hình thành nhân cách của con người làm chủ tập thể. Nói một cách khác nó phải thiết thực phục vụ cho việc xây dựng chế độ mới, nền kinh tế mới, nền văn hóa thời và con người mới.

1. Nghiên cứu về cơ cấu xã hội.

Con đường phát triển từ sản xuất nhỏ lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa đang tạo ra những diễn biến phong phú và sâu sắc trong toàn bộ cơ cấu xã hội Việt Nam. xã hội học phải điều tra và phân tích được tình hình này, góp phần gạt bỏ những khó khăn phát huy những thuận lợi trong những chuyển biến cách mạng ấy.

Nghiên cứu về cơ cấu xã hội cũng có nghĩa là nghiên cứu về vấn đề tổng thể của xã hội, nghiên cứu về sự chuyển biến của hình thái kinh tế-xã hội cũ sang hình thái kinh tế-xã hội xã hội chủ nghĩa. Xã hội học vĩ mô này phải phát hiện và phân tích được những đặc điểm của xã hội Việt Nam trước cách mạng để từ đó nêu lên những khó khăn và những thuận lợi của xã hội ta khi đi vào chủ nghĩa xã hội.

Con đường xã hội chủ nghĩa là con đường xóa bỏ dần những thành phần kinh tế phi xã hội chủ nghĩa, cuối cùng tạo ra hình thái kinh tế-xã hội xã hội chủ nghĩa thống nhất trên cả nước.

Từ sản xuất nhỏ lên sản xuất lớn xã hội chủ nghĩa không chỉ là vấn đề của Việt Nam, mà còn đang là vấn đề của thời đại, vấn đề của trên một trăm nước vừa thoát khỏi chế độ thuộc địa ở châu Á, châu Phi và châu Mỹ latin được gọi là “các nước đang phát triển”. Đây là miếng đất tranh chấp “ai thắng ai” giữa chủ nghĩa tư bản và chủ nghĩa xã hội. Xã hội học phải hiểu được những đặc điểm của những nước này trên con đường xã hội chủ nghĩa. vạch ra sự phát triển của những nước ấy như một dòng thác cách mạng. Đó là sứ mệnh lịch sử của những người mácxít, đặc biệt là của giới xã hội học Mác - Lênin.

Trong phạm vi Việt Nam xã hội học phải đi sâu phân tích những diễn biến xã hội dưới tác động hằng ngày của chuyên chính

vô sản, của quyền làm chủ tập thể của nhân dân. của ba cuộc cách mạng.

Xã hội học trước hết phải phân tích những biến đổi hằng ngày ở công nhân, nông dân và trí thức, những thành phần cơ bản trong cơ cấu xã hội xã hội chủ nghĩa.

Xã hội học còn cần tìm hiểu về đời sống, thái độ và tâm lý của các tầng lớp nhân dân, của các dân tộc khác nhau, các tôn giáo khác nhau. Ở các tầng lớp nam, nữ, già, trẻ. Xã hội học cũng nghiên cứu những nhóm xã hội đặc thù như lưu manh, trộm cắp, buôn lậu, cờ bạc và những tệ nạn xã hội khác mà xã hội cũ để lại.

Nghiên cứu về cơ cấu xã hội sẽ góp phần dự báo đặc điểm của sự xích lại gần nhau giữa nông thôn và thành thị, giữa lao động trí óc và lao động chân tay trên cơ sở của chủ nghĩa xã hội.

2. Nghiên cứu về quản lý xã hội.

Quản lý xã hội trên cơ sở xã hội chủ nghĩa là một điều hết sức mới mẻ trên đất nước ta. Khác hẳn với quản lý xã hội của giai cấp phong kiến và giai cấp tư sản, quản lý xã hội trên đất nước ta là quản lý xã hội của chế độ làm chủ lập thể.

Đảng đã nêu lên cơ chế quản lý của xã hội ta là Đảng lãnh đạo nhân dân làm chủ, Nhà nước quản lý. Nhưng cơ chế ấy đang diễn biến như thế nào ở các ngành, các cấp ? Làm thế nào để hoàn thiện cơ chế ấy và rút ra được những quy tắc cụ thể gì trong lề lối làm việc và trong quan hệ giữa ba thành phần : Đảng, nhân dân và Nhà nước ? Cuộc điều tra xã hội học của Ban Lý luận Trung ương (ngày nay là Viện Mác-lênin) phối hợp với Ban Xã hội học để tìm hiểu vấn đề này ở các cấp huyện, xã thuộc tỉnh Thái Bình đã bước đầu cho thấy những kinh nghiệm phong phú về mối quan hệ giữa Đảng, nhân dân và Nhà nước. Xã hội học cần tiếp tục đi sâu để góp phần hoàn thiện hệ thống quản lý này của chế độ ta.

Không ngừng củng cố cơ chế quản lý cụ thể là mối quan hệ biện chứng giữa Đảng, nhân dân và Nhà nước trong chế độ làm chủ tập thể là điều kiện quan trọng bậc nhất để quản lý kinh tế, quản lý xã hội trong xã hội ta ngày nay.

Việc quản lý xã hội trước hết phải hướng vào việc quản lý lao động và sản xuất. Làm thế nào để thực hiện được khắp nơi một thái độ lao động mới lao động có kỷ luật, có kỹ thuật, có năng suất cao? Xã hội học phải thấy được những ưu điểm, khuyết điểm hiện nay trong chế độ khoán sản phẩm, trong sự kết hợp giữa ba lợi ích, trong việc khuyến khích vật chất và cổ vũ tinh thần đối với lao động. Xã hội học cũng phải nghiên cứu vai trò của tập thể lao động, nhiệm vụ của công đoàn, tác động của kỹ thuật và môi trường đối với người lao động.

Đi đôi với việc điều tra xã hội học về sản xuất, phải tìm hiểu tình hình phân phối, cụ thể là những công tác dịch vụ.

Cuộc điều tra xã hội học về nhà ở trong mấy năm gần đây nêu ra nhiều điều bất hợp lý trong công tác dịch vụ : số lượng thời gian của nhân dân, đặc biệt là của cán bộ công nhân viên, bỏ ra để tổ chức bữa ăn hằng ngày, đê đong gạo, mua lương thực, gánh nước, gửi trẻ... còn lãng phí quá nhiều. Sự phối hợp giữa thương nghiệp và xã hội học sẽ tiến tới tìm ra những biện pháp có hiệu quả nhất trong tình hình hiện nay để cải tiến công tác dịch vụ, giúp cho cán bộ công nhân viên có nhiều thì giờ hơn để lao động, học tập, nuôi dạy con cái, giải trí và phục hồi sức khỏe.

Vấn đề trật tự an ninh ngoài xã hội cũng đang là đối tượng nghiên cứu của xã hội học. Muốn thanh toán hiện tượng tiêu cực hiện nay trên đường phố, như : sự hư hỏng của một số trẻ em, hiện tượng ăn cắp, buôn lậu, càn quấy... xã hội học phải đi sâu điều tra về hoàn cảnh gia đình, tác động của trường học, của đoàn thể và ảnh hưởng của văn hóa đòi trụy đối với thanh niên và trẻ em như thế nào. Xã hội học phải phân tích được trình độ của dư luận xã hội hiện nay, xác định được mặt đúng đắn và mặt sai lầm của dư luận xã hội. Xã hội học phải kiến nghị được những biện pháp nhằm đưa dư luận xã hội vào những mục tiêu đạo đức mới và phát huy sức mạnh của nó đối với những hiện tượng tiêu cực ngoài xã hội.

Trong thời kỳ quá độ còn rất nhiều sự khác biệt giữa các vùng lãnh thổ, trước hết là giữa nông thôn và thành thị, nên xã hội học về quản lý trước mắt phải phân ra thành những nhiệm vụ khác nhau đặt ở xã hội học nông thôn và xã hội học đô thị.

3. Nghiên cứu về sự phát triển văn hóa và nhân cách của người làm chủ tập thể

Con người mới xã hội chủ nghĩa, con người làm chủ tập thể luôn luôn là sự quan tâm hàng đầu của Đảng ta. Xây dựng một xã hội đẹp nhất với những con người đẹp nhất, đó là mục tiêu phấn đấu của chúng ta, là lý tưởng cách mạng của chúng ta. Xã hội học có nhiệm vụ đi sâu điều tra, nghiên cứu về những đặc điểm hình thành con người mới ấy.

Xã hội học văn hóa, cụ thể là xã hội học nghệ thuật và thông tin đại chúng phải tìm hiểu tác động cụ thể của mọi hoạt động nghệ thuật và thông tin đối với công chúng. Xã hội học một mặt phân tích được hiệu quả của các tác phẩm văn học - nghệ thuật của sân khấu, điện ảnh, của các buổi truyền hình và phát thanh, góp phần không ngừng cải tiến chất lượng của những hoạt động văn hóa này. Mặt khác, xã hội học phải tìm hiểu về thị hiếu của các tầng lớp nhân dân đang diễn ra phong phú và phức tạp. Thiếu giáo dục thẩm mỹ, nhiều thanh niên ta còn chịu ảnh hưởng của những thị hiếu không lành mạnh, chạy theo các kiểu ăn mặc lò lãng, tìm đọc những sách báo đồi trụy. Giáo dục thị hiếu thẩm mỹ tiến bộ đa dân tộc và thời đại đang là nhiệm vụ chung của các ngành giáo dục, văn học, của các đoàn thể quần chúng và cũng là trách nhiệm của xã hội học.

Xã hội học văn hóa còn phải phân ngành thành *xã hội học khoa học* và *giáo dục*. để tìm hiểu, phân tích và kiến nghị về những vấn đề đang được đặt ra trong lĩnh vực này. Trong khi ở các nước tiên tiến, khoa học đang thực sự trở thành lực lượng sản xuất trực tiếp, thì ở ta, xã hội học phải thấy được những thuận lợi và khó khăn của việc đẩy nhanh sự phát triển khoa học, phải tìm hiểu những điều kiện xã hội nào cần được tạo ra để có thể phát huy được tài năng của trí thức và áp dụng nhanh chóng tiến bộ khoa học vào sản xuất và đời sống.

Đại hội lần thứ V của Đảng đề ra việc hình thành một lối sống cao đẹp ngay trong hoàn cảnh đất nước còn nhiều khó khăn. Đó là một nhiệm vụ lớn lao nhưng nhất định có thể thực hiện được. Toàn

Đảng, toàn dân ta hiện nay đang phấn đấu với khẩu hiệu “Tất cả vì Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, vì hạnh phúc của nhân dân”. Dù muôn ngàn khó khăn chúng ta vẫn nhất định đạt tới cuộc sống ấm no và đầy đủ về vật chất. Nhân dân ta sẽ có những phương tiện tối thiểu để nâng cao mức sống của mình. Nhưng đây không phải là mục đích cuối cùng. Đằng sau những nhu cầu vật chất tối thiểu của con người, chúng ta còn phấn đấu cho những nhu cầu khác, đó là những nhu cầu văn hóa - nhu cầu chân chính của con người làm chủ tập thể. Con người cần phải ăn, mặc, ở trước đã, nhưng sau đó còn có nhu cầu cao hơn. Đó là đời sống tình cảm với gia đình, với bạn bè, với Tổ quốc và nhân loại. Đó là lao động sáng tạo của con người coi như nhu cầu chân chính từ bản chất của con người. Đó là sự phát triển về trí tuệ và tài năng để không ngừng hoàn thiện nhân cách của mình với tư cách là con người làm chủ tập thể. Cuộc điều tra gần đây về lối sống của thanh niên ở Thủ đô Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh đã bước đầu cho biết chúng ta phải làm gì để giáo dục lý tưởng và giáo dục truyền thống cho thanh niên, để đưa sức mạnh hùng hậu này của Tổ quốc đi vào một lối sống cao đẹp nhất.

**Đẩy nhanh sự trưởng thành của xã hội học Việt Nam
trước yêu cầu ngày một cao của sự nghiệp cách mạng.**

Trên đây mới phác qua những nhiệm vụ chủ yếu của xã hội học trước yêu cầu của cách mạng hiện nay, chủ yếu là trong chặng đường đầu tiên của thời kỳ quá độ. Xã hội ta trên con đường cải biến và hoàn thiện còn luôn luôn đặt ra những vấn đề mới cần được giải quyết. Xã hội học là trong bước đầu xây dựng vừa phải không ngừng nâng cao trình độ của đội ngũ, vừa phải đáp ứng những yêu cầu cấp thiết từ cuộc sống.

Xã hội học Mác - Lênin là một ngành khoa học hiện đại và mới mẻ. Nó lấy chủ nghĩa Mác-Lênin, trước hết là chủ nghĩa duy vật lịch sử làm cơ sở phương pháp luận. Nó luôn luôn được hoàn thiện bản thân bằng cách không ngừng tiếp thu những thành tựu của nhiều bộ môn khoa học khác : chính trị kinh tế học, chủ nghĩa xã hội khoa học, tâm lý học, dân tộc học, sử học, toán học, điều khiển học, sinh học.

Xã hội học Mác - Lênin ra đời là một cuộc cách mạng trong xã hội học. Nó khắc phục các mặt tiêu cực và hạn chế của xã hội học tư sản và không ngừng hoàn thiện bản thân nó trong quá trình cách mạng của giai cấp công nhân.

Sự hợp tác chặt chẽ giữa những nhà xã hội học mácxít trên thế giới, nhất là trong các nước xã hội chủ nghĩa, là điều kiện thiết yếu để không ngừng hoàn thiện bộ môn khoa học này, coi như vũ khí đấu tranh cách mạng của phong trào công nhân trên phạm vi toàn thế giới.

Trong quá trình phục vụ đường lối cách mạng của Đảng, giới xã hội học Việt Nam sẽ nghiên cứu về lịch sử tư tưởng xã hội Việt Nam, về kinh nghiệm xã hội học của Đảng ta, đồng thời góp phần của mình vào việc không ngừng phát triển lý luận và phương pháp xã hội học Mác - Lênin.